

משנה - ביצה

• [פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#) • [פרק ה](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ד

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)

פרק ה

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)

פרק א - משנה א

ביצה שנולדה ביום טוב, בית שמאי אומרים, תאכל. ובית הלל אומרים, לא תאכל **ט**. בית שמאי אומרים, שאר בכזית וחמץ בככותבת **יא**. ובית הלל אומרים, זה וזה בכזית **יב**:

פרק ב - משנה ב

השוחט חיה ועוף ביום טוב, בית שמאי אומרים, יחפר בדרך ויכסה, ובית הלל אומרים, לא ישחט, אלא אם כן היה לו עפר מוכן מבעוד יום. ומודים, שאם שחט, שיחפר בדרך ויכסה, שאפר פירה מוכן הוא:

פרק ג - משנה ג

בית שמאי אומרים, אין מוליכין את הסלם משובד לשובד, אבל מטהו מחלון לחלון. ובית הלל מתירין. בית שמאי אומרים, לא יטל, אלא אם כן נענע מבעוד יום. ובית הלל אומרים, עומד ואומר **יז** זה וזה אני נוטל:

פרק ד - משנה ד

זמן שחורים ומצא לבנים, לבנים ומצא שחורים, שנים ומצא שלשה, אסורים **יח**. שלשה ומצא שנים, מתרים. בתוך הקן ומצא לפני הקן, אסורים. ואם אין שם אלא הם, הרי אלו מתרים:

פרק א - משנה ה

בית שמאי אומרים, אין מסלקין את התריסין ביום טוב. ובית הלל מתירין אף להחזיר. בית שמאי אומרים, אין נוטלין את העלי לקצב עליו בשר. ובית הלל מתירין. בית שמאי אומרים, אין נוטנין את העור לפני הדורסן ולא יגביהנו, אלא אם כן יש עמו כזית בשר. ובית הלל מתירין. בית שמאי אומרים, אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר תורה לרשות הרבים. ובית הלל מתירין:

פרק א - משנה ו

בית שמאי אומרים, אין מוליכין חלה ומתנות לפהו ביום טוב, בין שהורמו מאמש, בין שהורמו מהיום. ובית הלל מתירין. אמרו להם בית שמאי, גזרה שנה, חלה ומתנות מתנה לפהו, ותרומה מתנה לפהו, כשם שאין מוליכין את התרומה, כך אין מוליכין את המתנות. אמרו להם בית הלל, לא, אם אמרתם בתרומה, שאינו זכאי בהרמיה, תאמרו במתנות, שזכאי בהרמתו:

פרק א - משנה ז

בית שמאי אומרים, תבלין נדוכין במדוך של עץ, והמלח **[כח]** בפהו, ובגץ הפרור. ובית הלל אומרים, תבלין נדוכין כדרך במדוך של אבן, והמלח במדוך של עץ:

פרק א - משנה ח

הבורר קטנית ביום טוב, בית שמאי אומרים, בורר אכל ואוכל. ובית הלל

אומרים, בורר כְּדַרְכּוֹ בְּחִיקוֹ, בְּקִנּוֹן וּבְתִמְחוּי, אָבֵל לֹא בְּטָבְלָא {כט} וְלֹא בְּנֶפֶח וְלֹא בְּכִבְרָה. רַבּוֹ גַּמְלִיאֵל אֹמֵר, אִף מִדִּיחַ וְשׂוֹלָה:

פרק א - משנה ט

בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים, אֵין מְשַׁלְּחִין בְּיוֹם טוֹב אֶלָּא מְנוֹת. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים, מְשַׁלְּחִין בְּהֵמָה חַיָּה וְעוֹף, בֵּין חַיִּין בֵּין שְׁחוּטִין. מְשַׁלְּחִין יַיִנוֹת שְׂמָנִים וְסֻלְתוֹת וְקֻטְנִיּוֹת, אָבֵל לֹא תְבוּאָה, וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְתִיר בְּתְבוּאָה:

פרק א - משנה י

מְשַׁלְּחִין כָּלִים, בֵּין תְּפוּרִין בֵּין שְׂאִינָן תְּפוּרִין, וְאִף עַל פִּי שֵׁשׁ בָּהֶן כָּלְאִים, וְהֵן לְצַרְדֵּי הַמוּעֵד, אָבֵל לֹא סַנְדָּל הַמְּסַמֵּר וְלֹא מְנַעַל שְׂאִינָן תְּפוּרִין. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, אִף לֹא מְנַעַל לָבוֹ, מִפְּנֵי שְׂצָרִידֵי אֱמֹן. זֶה הַכֶּלֶל, כָּל שְׂנֵאוֹתֵינוּ בּוֹ, בְּיוֹם טוֹב מְשַׁלְּחִין אוֹתוֹ:

פרק ב

פרק ב - משנה א

יוֹם טוֹב שָׁחַל לְהֵיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת, לֹא יִבְשֵׁל אָדָם בְּתַחֲלָה מִיוֹם טוֹב לְשַׁבָּת, אָבֵל מִבְּשֵׁל הוּא לְיוֹם טוֹב, וְאִם הוֹתִיר, הוֹתִיר לְשַׁבָּת, וְעוֹשֶׂה תְּבִשְׁלֵי מְעַרְבֵי יוֹם טוֹב וְסוּמְדֵי עָלְיוֹ לְשַׁבָּת. בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים, שְׁנֵי תְּבִשְׁלִין. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים, תְּבִשְׁלֵי אֶחָד. וְשׂוֹיִן בְּדָג וּבִיצָה {ג} שְׁעָלְיוֹ שֶׁהֵן שְׁנֵי תְּבִשְׁלִין.

אָכְלוּ אוּ שְׁאָבְדוּ, לֹא {ה} יִבְשַׁל עָלָיו בַּתְּחִלָּה. וְאִם שָׁיר מִמֶּנּוּ כָּל שָׁהוּא,
סוּמְדָּ עָלָיו

פּרָק ב - מִשְׁנָה ב

חַל לְהִיּוֹת אַחַר הַשַּׁבָּת, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מְטַבֵּילִין אֶת הַכֹּל מִלְפְּנֵי
הַשַּׁבָּת, וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, כָּלִים מִלְפְּנֵי הַשַּׁבָּת, וְאָדָם בַּשַּׁבָּת:

פּרָק ב - מִשְׁנָה ג

וְשׁוֹיֵן שְׁמִשְׁקִין אֶת הַמַּיִם בְּכָלִי אֶבֶן לְטַהֲרוֹ, אָבֵל לֹא מְטַבֵּילִין. וּמְטַבֵּילִין
מִגֵּב לְגֵב וּמִחֲבוּרָה לְחֲבוּרָה:

פּרָק ב - מִשְׁנָה ד

בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מְבִיאִין שְׁלָמִים וְאִין סוּמְכִין עָלֵיהֶן, אָבֵל לֹא עוֹלוֹת.
וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, מְבִיאִין שְׁלָמִים וְעוֹלוֹת וְסוּמְכִין {י} עָלֵיהֶם:

פּרָק ב - מִשְׁנָה ה

בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, לֹא יַחֵם אָדָם חֲמִין לְרַגְלָיו {ט}, אֶלָּא אִם כֹּן רְאוּיִין
לְשַׁתְּנָה {ט}. וּבֵית הַלֵּל מַתִּירִין. עוֹשֶׂה {י} אָדָם מְדוּרָה וּמִתְחַמֵּם כְּנִגְדָּה:

פרק ב - משנה ו

שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים רָבּוּ גַּמְלִיאַל מִחֲמִיר כְּדַבְּרֵי בֵּית שְׁמַאי (יח), אֵין טוֹמְנִין אֶת הַחֲמִין מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת, וְאֵין זֹקֶפִין אֶת הַמְּנוּרָה בְּיוֹם טוֹב, וְאֵין אוֹפִין פֶּתִין גְּרִיצִין אֶלָּא רְקִיקִין. אָמַר רָבּוּ גַּמְלִיאַל, מִימֵיהֶן שֶׁל בֵּית אַבָּא לֹא הָיוּ אוֹפִין פֶּתִין גְּרִיצִין, אֶלָּא רְקִיקִין. אָמְרוּ לוֹ, מָה נַעֲשֶׂה לְבֵית אַבִּיךָ, שֶׁהָיוּ מִחֲמִירִין עַל עֲצָמוֹן וּמְקַלִּין לְכָל יִשְׂרָאֵל, לְהִיּוֹת אוֹפִין פֶּתִין גְּרִיצִין וְחָרִי:

פרק ב - משנה ז

אֵף הוּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים לְהַקֵּל, מְכַבְּדִין בֵּין הַמְּטוֹת, וּמְנִיחִין אֶת הַמְּגֹמֵר בְּיוֹם טוֹב, וְעוֹשִׂין גְּדֵי מְקַלֵּס בְּלִילֵי פֶּסַחִים. וְחֲכָמִים אוֹסְרִין:

פרק ב - משנה ח

שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְתִיר, וְחֲכָמִים אוֹסְרִין. פָּרְתוּ יוֹצֵאָה בְּרִצּוּעָה שְׁבִין קַרְנֵיהָ, וּמְקַרְדִּין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב (כה), וְשׁוֹחֲקִין אֶת הַפְּלָפְלִין בְּרַחֲמִים שְׁלֵהֶם. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֵין מְקַרְדִּין אֶת הַבְּהֵמָה בְּיוֹם טוֹב, מִפְּנֵי שֶׁעוֹשֶׂה חֲבוּרָה, אֲבָל מְקַרְצְפִין (כו). וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵין מְקַרְדִּין, אֵף לֹא מְקַרְצְפִין:

פרק ב - משנה ט

הַרְחִים שֶׁל פְּלָפְלִין טְמֵאָה, מְשׁוּם שְׁלֹשָׁה כְּלִים, מְשׁוּם כְּלֵי קַבּוּל, וּמְשׁוּם כְּלֵי מִתְכּוֹת, וּמְשׁוּם כְּלֵי כְּבָרָה:

פרק ב - משנה י

עגלה של קטן טמאה מדרס ונטלת בשבת, ואינה נגררת אלא על גבי כלים. רבי יהודה אומר, כל הכלים אין נגררין חוץ מן העגלה, מפני שהיא כובשת:

פרק ג

פרק ג - משנה א

אין צדין דגים מן הביבין ביום טוב, ואין נוטנין לפניהם מזונות. אבל צדין חיה ועוף מן הביבין, ונוטנין לפניהם מזונות. רבן שמעון בן גמליאל אומר, לא כל הביבין שוין. זה הכלל, כל המחסר צידה אסור, ושאינו מחסר צידה מתיר:

פרק ג - משנה ב

מצודות חיה ועוף ודגים שעשאן מערב יום טוב, לא יטל מהן ביום טוב, אלא אם כן יודע שנצודו מערב יום טוב. ומעשה בנכרי אחד, שהביא דגים לרבן גמליאל, ואמר, מתרין הו, אלא שאין רצוני לקבל הימנו:

פרק ג - משנה ג

בְּהֵמָה מְסֻכָּנֶת לֹא יִשְׁחַט, אֲלֵא אִם כֵּן יֵשׁ שְׁהוֹת **[ו]** בְּיוֹם לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה כְּזֵית צְלִי. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אֲפֹלו כְּזֵית חֵי מִבֵּית טְבִיחָתָהּ. שְׁחָטָהּ בַּשָּׂדֶה, לֹא יִבְיָאָנָה בְּמוֹט וּבְמוֹטָהּ. אֲבָל מִבֵּיא בְּיָדוֹ אֲבָרִים אֲבָרִים:

פרק ג - משנה ד

בְּכוֹר שֶׁנֶּפֶל לְבוֹר, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, יֵרֵד מִמַּחֶה וְיִרְאֶה, אִם יֵשׁ בּוֹ מוֹם, יַעֲלֶה וְיִשְׁחַט. וְאִם לֹאוֹ, לֹא יִשְׁחַט. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, כֹּל שֶׁאֵין מוֹמוֹ נֶכֶר מִבְּעוֹד יוֹם, אֵין זֶה מִן הַמוֹכֵן:

פרק ג - משנה ה

בְּהֵמָה שְׁמֵתָהּ, לֹא יִזְיָנָה מִמְּקוֹמָהּ. וּמַעֲשֶׂה וְשִׂאֵלוֹ אֶת רַבִּי טַרְפוֹן עָלֶיהָ וְעַל הַחֲלָה שֶׁנִּטְמָאָה, וְנִכְנַס לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְשִׂאֵל, וְאָמְרוּ לוֹ, לֹא יִזְיָם מִמְּקוֹמָם:

פרק ג - משנה ו

אֵין נִמְנִין עַל הַבְּהֵמָה לְכַתְּחֵלָה בְּיוֹם טוֹב, אֲבָל נִמְנִין **[יא]** עָלֶיהָ מִעֶרֶב יוֹם טוֹב וְשׁוֹחֲטִין וּמְחַלְקִין בֵּינֵיהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שׁוֹקֵל אָדָם בְּשֵׁר כְּנֶגֶד הַכְּלִי אוֹ כְּנֶגֶד הַקּוֹפִיץ. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵין מְשַׁגְּיחִין בְּכַף מֵאֲזַנִּים כָּל עֶקֶר:

ז משנה - ג פרק

אין משחזין את הספין ביום טוב, אבל משיאה על גפי חברתה. לא יאמר אדם לטבח, שקול לי בדינר [ג] בשר. אבל שוחט ומחלקים ביניהן [ז]:

ח משנה - ג פרק

אומר אדם לחברו, מלא לי כלי זה, אבל לא במדה. רבי יהודה אומר, אם היה כלי של מדה, לא ימלאנו. מעשה באבא שאול בן בטנית, שהיה ממלא מדותיו מערב יום טוב ונותן ללקוחות ביום טוב. אבא שאול אומר, אף במועד עושה כן, מפני ברוי המדות. וחכמים אומרים, אף בחל עושה כן, מפני מצוי המדות. הולך אדם אצל חנוני הרגיל אצלו [ח], ואומר לו, תן לי ביצים ופגוזים במנן, שפן דרך פעל הבית להיות מונה [ט] בתוך ביתו:

ד פרק

א משנה - ד פרק

המביא כדי יין ממקום למקום, לא יביאם בסל ובקפה, אבל מביא הוא על כתפו או לפניו. וכן המוליך את התבן, לא יפשיל את הקפה לאחוריו, אבל מביאה הוא בידו. ומתחילין בערמת התבן, אבל לא בעצים שבמקצה:

פרק ד - משנה ב

אין נוטלין עציס מן הספכה, אלא מן הסמוך לה. מביאין עציס מן השדה מן המכנס {ו}, ומן הקרפף אפלו מן המפזר. איזהו קרפף, כל שסמוך לעיר, דברי רבי יהודה. רבי יוסי אומר, כל שנכנסין לו בפותחת, ואפלו בתוך תחום שבת:

פרק ד - משנה ג

אין מבקעין עציס, לא מן הקורות, ולא מן הקורה שנשברה ביום טוב. ואין מבקעין לא בקרדס {יא} ולא במגרה ולא במגל {יג}, אלא בקופיץ. בית שהוא מלא פרות, סתום ונפחת, נוטל ממקום הפחת. רבי מאיר אומר, אף פוחת לכתחלה ונוטל:

פרק ד - משנה ד

אין פותחין את הנר, מפני שהוא עושה כלי. ואין עושין פתמין ביום טוב, ואין חותכין את הפתילה לשנים. רבי יהודה אומר, חותכה באור לשתי נרות:

פרק ד - משנה ה

אין שוברין {יז} את החרס, ואין חותכין את הנר לצלות בו מליח, ואין גורפין תנור וכירים, אבל מכבשין, ואין מקיפין שתי חביות לשפת עליהן את הקדרה, ואין סומכין את הקדרה בבקעת, וכן בדלת, ואין מנהיגין את הבהמה במקל ביום טוב, ורבי אלעזר ברבי שמעון מתיר:

פרק ד - משנה ו

רבי אליעזר אומר, נוטל אדם קיסם משלפניו לחצץ בו שניו. ומגבב מן החצר ומדליק, שקל מה שבהצר מוכן הוא. וחכמים אומרים, מגבב משלפניו ומדליק:

פרק ד - משנה ז

אין מוציאין את האור לא מן העצים **[כד]**, ולא מן האבנים, ולא מן העפר, ולא מן הפיס, ואין מלבנין את הרעפים לצלות בהן. ועוד אמר רבי אליעזר, עומד אדם על המקצה ערב שבת **[כה]** בשביעית, ואומר, מכאן אני אוכל למחר. וחכמים אומרים, עד שירשם **[כו]** ויאמר, מכאן ועד כאן:

פרק ה

פרק ה - משנה א

משילין פרות דרך ארבה ביום טוב, אבל לא בשבת, ומכסים פרות בכלים מפני הדלף, וכו' כדי יין וכדי שמן **[ג]**. ונותנין כלי תחת הדלף **[ד]** בשבת:

פרק ה - משנה ב

כָּל שְׁחִיבִין עָלָיו מְשׁוּם שְׁבוּת, מְשׁוּם רְשׁוּת, מְשׁוּם מְצוּה, בְּשַׁבָּת, חִיבִין עָלָיו בְּיוֹם טוֹב. וְאֵלוּ הֵן מְשׁוּם שְׁבוּת, לֹא עוֹלִין בְּאֵילָן, וְלֹא רוֹכְבִין עַל גְּבִי בְּהֵמָה, וְלֹא שָׁטִין עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְלֹא מְטַפְּחִין, וְלֹא מְסַפְּקִין, וְלֹא מְרַקְדִין [ט]. וְאֵלוּ הֵן מְשׁוּם רְשׁוּת, לֹא דָּנִין, וְלֹא מְקַדְּשִׁין, וְלֹא חוֹלְצִין, וְלֹא מִיבְּמִין. וְאֵלוּ הֵן מְשׁוּם מְצוּה, לֹא מְקַדְּשִׁין, וְלֹא מְעַרְיְכִין, וְלֹא מְחַרְיְמִין, וְלֹא מְגַבְיֵהִין תְּרוּמָה וּמַעֲשֵׂר. כָּל אֵלוּ בְּיוֹם טוֹב אָמְרוּ, קַל וְחֹמֶר בְּשַׁבָּת [יד]. אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לְשַׁבָּת [טו] אֶלָּא אֶכֶל נֶפֶשׁ בְּלֶבֶד:

פרק ה - משנה ג

הַבְּהֵמָה וְהַכְּלִים כְּרִגְלֵי הַבְּעָלִים. הַמוֹסֵר בְּהֵמָתוֹ לְבָנוּ [יז] אוֹ לְרוּעָה, הָרִי אֵלוּ כְּרִגְלֵי הַבְּעָלִים. כְּלִים הַמֵּיחְדִּין לְאַחַד מִן הָאֲחִין שְׁבַבְיָת, הָרִי אֵלוּ כְּרִגְלָיו. וְשָׂאִין מֵיחְדִּין, הָרִי אֵלוּ כַּמְקוֹם שֶׁהוֹלְכִין:

פרק ה - משנה ד

הַשּׁוֹאֵל כְּלֵי מַחְבְּרוֹ מְעַרְבֵי יוֹם טוֹב, כְּרִגְלֵי הַשּׁוֹאֵל. בְּיוֹם טוֹב, כְּרִגְלֵי הַמְּשָׂאֵל. הָאִשָּׁה שֶׁשָּׂאָה מַחְבְּרָתָהּ תְּבַלִּין וּמַיִם וּמְלַח לְעִסְתָּהּ, הָרִי אֵלוּ כְּרִגְלֵי שְׂתִיָּהּ [כ]. רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר בְּמַיִם, מִפְּנֵי שָׂאִין בָּהֶן מִמַּשׁ:

פרק ה - משנה ה

הַגְּחָלֹת כְּרִגְלֵי הַבְּעָלִים, וְשִׁלְהָבֹת בְּכָל מְקוֹם. גְּחָלֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ מוּעָלִין בָּהֶן, וְשִׁלְהָבֹת לֹא נֶהְנִין וְלֹא מוּעָלִין. הַמוֹצִיא גְּחָלֹת לְרְשׁוּת הָרַבִּים, חִיב. וְשִׁלְהָבֹת, פְּטוּר. בּוֹר [כא] שֶׁל יְחִיד, כְּרִגְלֵי הַיְחִיד. וְשֶׁל אֲנָשִׁי אוֹתָהּ הָעִיר, כְּרִגְלֵי אֲנָשִׁי אוֹתָהּ הָעִיר. וְשֶׁל עוֹלֵי בָּבֶל, כְּרִגְלֵי הַמַּמְלָא:

פרק ה - משנה ו

מי שָׁהוּ פְּרוֹתָיו בְּעִיר אַחֶרֶת, וְעָרְבוּ בְּנֵי אוֹתָהּ הָעִיר לְהָבִיא אֶצְלוֹ מִפְּרוֹתָיו, לֹא יָבִיאוּ לוֹ. וְאִם יָעָרְב הוּא, פְּרוֹתָיו כְּמוֹהוּ:

פרק ה - משנה ז

מי שָׁזַמַּן אֶצְלוֹ אוֹרְחִים, לֹא יוֹלִיכֵם בְּגֶדֶם מְנוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן {כד} זָכָה לָהֶם מְנוֹתֵיהֶם מֵעָרַב יוֹם טוֹב. אִין מְשַׁקֵּין {כה} וְשׁוֹחֲטִין אֶת הַמְדַבְּרִיּוֹת, אֲבָל מְשַׁקֵּין וְשׁוֹחֲטִין אֶת הַבְּיָתוֹת. אֵלֹו הֵן בְּיָתוֹת, הַלְנוֹת בְּעִיר {כו}. מְדַבְּרִיּוֹת, הַלְנוֹת בְּאֶפְרַיִם {כז}: